

Sygn. akt IV U 315/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2019 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania Z. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 15 kwietnia 2019 r. Nr (...)

w sprawie Z. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję oraz decyzję z dnia 5 marca 2014 r. o przyznaniu emerytury w ten sposób, że ustala, iż wysokość emerytury Z. D. na dzień 14 lutego 2014 r. wynosi wraz ze zwiększeniem z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynosi (...),22 (...i 22/100) zł brutto miesięcznie.

Sygn. akt: IV U 315/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 15 kwietnia 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na podstawie art.151§2 w związku z art.146§1 ustawy z 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego odmówił Z. D. uchylenia decyzji z 5 marca 2014r. (o przyznaniu emerytury) i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z art.146§1 kpa uchylenie decyzji z powodu orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, na podstawie którego została wydana decyzja, nie może nastąpić jeżeli od dnia doręczenia decyzji upłynęło pięć lat. W takim przypadku, zgodnie z art.151§2 kpa, organ administracji publicznej ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonej decyzji z naruszeniem prawa oraz wskazuje okoliczności, z powodu których nie uchylił tej decyzji. Z uwagi na to, że od dnia doręczenia zaskarżonej decyzji z 5 marca 2014r. upłynęło pięć lat nie jest możliwe jej uchylenie. Dlatego organ rentowy odmówił uchylenia powyższej decyzji i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa (decyzja z 15 kwietnia 2019r. k.25 akt emerytalnych za wnioskiem z 10 lutego 2014r.).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona Z. D. wskazując, że jest dla niej krzywdząca i uniemożliwia wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego (odwołanie k.2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując na argumentację podniesioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona Z. D. urodziła się w dniu (...) W dniu 9 października 2008r. ubezpieczona wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z 14 października 2008r. organ rentowy na podstawie art.46 ustawy emerytalnej przyznał ubezpieczonej emeryturę od 14 października 2008r. ,tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego (...) lat (wniosek o emeryturę i decyzja z 14 października 2008r. o przyznaniu emerytury k.1 i 13-15 akt emerytalnych za wnioskiem z 9 października 2008r.).

W dniu 10 lutego 2014r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym. Decyzją z 5 marca 2014r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej od 14 lutego 2014r. ,tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego emeryturę na podstawie art.24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość emerytury ubezpieczonej obliczona została wg zasad określonych w art.25 i 26 ustawy emerytalnej, w tym zgodnie z ówczesną regulacją art.25 ust.1b tej ustawy, na mocy której podstawę obliczenia emerytury pomniejszono o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranej przez ubezpieczoną emerytury przyznanej jej uprzednio na podstawie art.46 ustawy emerytalnej. Wysokość świadczenia na dzień 14 lutego 2014r. wraz ze zwiększeniem z tytułu opłacania składek an ubezpieczenie społeczne rolników ustalona została na kwotę (...)złotych brutto miesięcznie (decyzja z 5 marca 2014r. k.12 akt emerytalnych za wnioskiem z 10 lutego 2014r.).

W dniu 28 marca 2019r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonej o wznowienie postępowania na podstawie art.145a kpa (z uwagi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. sygnatura akt P 20/16) w sprawie decyzji o przyznaniu emerytury, w którym ubezpieczona wniosła o uchylenie decyzji o przyznaniu emerytury i obliczenie tego świadczenia bez zastosowania przepisu art.25 ust.1b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wniosek o wznowienie postępowania z 28 marca 2019r. k.23 akt emerytalnych za wnioskiem z 10 lutego 2014r.).

Po rozpoznaniu powyższego wniosku, postanowieniem z 15 kwietnia 2019r. na podstawie art.149§1 i 2 kpa organ rentowy wznowił postępowanie w sprawie decyzji z 5 marca 2014r. o przyznaniu emerytury, a następnie zaskarżoną decyzją z 15 kwietnia 2019r. powołując się na upływ 5 lat od doręczenia decyzji z 5 marca 2014r. na podstawie art.151§2 w związku z art.146§1 kpa odmówił ubezpieczonej uchylenia decyzji z 5 marca 2014r. i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa (decyzja z 15 kwietnia 2019r. k.25 akt emerytalnych za wnioskiem z 10 lutego 2014r.).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie Z. D. od decyzji 15 kwietnia 2019r. odmawiającej uchylenia decyzji z 5 marca 2014r. o przyznaniu emerytury okazało się uzasadnione i skutkowało zmianą decyzji z 15 kwietnia 2019r. i poprzedzającej ją decyzji z 5 marca 2014r. o przyznaniu emerytury w części dotyczącej wysokości emerytury poprzez ustalenie, że wysokość emerytury ubezpieczonej na dzień nabycia prawa do świadczenia ,tj. na dzień 14 lutego 2014r. wraz z ze zwiększeniem z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynosi(...)złotych brutto miesięcznie.

Przypomnieć należy, że w chwili nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym (w dniu 14 lutego 2014r.) obowiązywał przepis art.25 ust.1b ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nakazujący pomniejszenie - w przypadku osób, które uprzednio pobierały emeryturę przyznaną na podstawie art.46 tejże ustawy - podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Organ rentowy zastosował wówczas powyższy przepis, co skutkowało ustaleniem wysokości emerytury ubezpieczonej w niższej kwocie. W dniu 6 marca 2019r. zapadł wyrok Trybunał Konstytucyjnego, w którym Trybunał stwierdził, że art.25 ust.1b ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017r. w zakresie, w jakim

dotyczy urodzonych w (...)r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art.46 tej ustawy, jest niezgodny z art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W oparciu o powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. opublikowany w Dzienniku Ustaw Nr 539 z 21 marca 2019r., ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej decyzją z 5 marca 2014r., w której organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym i ustalił jej wysokość z uwzględnieniem niekonstytucyjnego przepisu art.25 ust.1b ustawy emerytalnej. Skarga ubezpieczonej o wznowienie postępowania wpłynęła do organu rentowego w dniu 28 marca 2019r., a zatem z zachowaniem terminu określonego w art.145a§2 kpa, zgodnie z którym skargę opartą na orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału. Jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń, organ rentowy postanowieniem z 15 kwietnia 2019r. wznowił postępowanie w sprawie zakończonej decyzją z 5 marca 2014r. o przyznaniu emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, ale decyzją z 15 kwietnia 2019r. odmówił jej uchylenia poprzestając na ustaleniu, że decyzja z 5 marca 2014r. została wydana z naruszeniem prawa.

W ocenie Sądu decyzja organu rentowego z 15 kwietnia 2019r. jest nieprawidłowa. Organ rentowy odmawiając uchylenia decyzji z 5 marca 2014r. w części dotyczącej ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonej – gdyż to jest istotą sporu w sprawie - powołał się na regulację art.146§1 kpa, zgodnie z którą uchylenie decyzji z przyczyny określonej w art.145a kpa nie może nastąpić, jeżeli od dnia doręczenia decyzji upłynęło pięć lat. Zauważyć jednak należy, że organ rentowy nie wskazał w jaki sposób ustalił, że od doręczenia ubezpieczonej decyzji z 5 marca 2014r. upłynęło pięć lat. Analiza akt emerytalnych ubezpieczonej pokazuje, że decyzja z 5 marca 2014r. została przekazana do wysłania do ubezpieczonej w dniu 11 marca 2014r. (vide: adnotacja na decyzji z 5 marca 2014r. k.13v akt emerytalnych). Brak jest natomiast zwrotnego potwierdzenia odbioru przedmiotowej decyzji, które pozwoliłby ustalić datę doręczenia jej adresatce, co powoduje, że nieudowodnione jest twierdzenie organu rentowego, iż od doręczenia ubezpieczonej decyzji z 5 marca 2014r. upłynęło pięć lat. Już tylko z tego względu stwierdzić należało, że zachodzą podstawy do zmiany decyzji z 15 kwietnia 2019r. oraz decyzji z 5 marca 2014r. poprzez ustalenie wysokości emerytury ubezpieczonej na dzień nabycia prawa do świadczenia ,tj. na 14 lutego 2014r. z pominięciem niekonstytucyjnego przepisu.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że granica pięciu lat - przewidziana w art.146§1 kpa - od doręczenia decyzji, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania oparta na orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, po przekroczeniu której to granicy czasowej nie jest możliwe uchylenie (zmiana) niekorzystnego rozstrzygnięcia, jest dwa razy krótsza od przewidzianej w art.408 kpc, który przewiduje, że nie można żądać wznowienia postępowania (poza określonym w tym przepisie przypadkiem), jeżeli od dnia uprawomocnienia się wyroku upłynęło dziesięć lat. Tak różne regulacje w zakresie granicy czasowej, do której możliwa jest zmiana niekorzystnego rozstrzygnięcia opartego na niekonstytucyjnym przepisie, w sposób niekorzystny kształtuje sytuację ubezpieczonych (kobiet urodzonych w (...)r.), które po ustaleniu prawa do emerytury na podstawie art.24 ustawy emerytalnej, nie kwestionowały na drodze sądowej ustalonej wysokości emerytury, w porównaniu do tych ubezpieczonych – kobiet urodzonych w (...)r., które odwoływały się w przeszłości od decyzji o przyznaniu emerytury w części dotyczącej wysokości świadczenia i w stosunku do których zapadły wyroki sądowe oddalające ich odwołania (z uwagi na ówczesny stan prawny).

W ocenie Sądu powyższe okoliczności nakazywały uwzględnić odwołanie ubezpieczonej. Należy wskazać, że choć wyrok Trybunału Konstytucyjnego został ogłoszony w dniu 21 marca 2019r., to zakwestionowany w nim przepis był – w zakresie ustalonym przez Trybunał - niezgodny z Konstytucją od daty jego ustanowienia. Skarga ubezpieczonej o wznowienie postępowania zmierzała zatem do wyeliminowania z obrotu prawnego rozstrzygnięcia, które zostało wydane na podstawie niekonstytucyjnego przepisu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z 15 kwietnia 2019r. i poprzedzając ją decyzję z 5 marca 2014r. i ustalił wysokość emerytury ubezpieczonej na dzień 14 lutego 2014r. z pominięciem niekonstytucyjnego przepisu. Wysokość ta zgodnie z przedstawionymi przez organ rentowy wycenieniami, które nie były przez ubezpieczoną kwestionowane, wyniosła – wraz ze zwiększeniem z tytułu opłacania

składek na ubezpieczenie społeczne rolników – (...)złoty brutto miesięcznie (wylczenie wysokości emerytury – projekt decyzji k.9 akt sprawy).